

ПОЛИТИККИ
ЗАБАВНИК

С ОКРАЈКА НАШЕ ПОВЕСТИ

Приче
иза завеса
прошлости

2.

Овај пројекат је суфинансиран из Буџета Републике Србије – Министарства културе и информисања. Ставови изнети у подржаном медијском пројекту нужно не изражавају ставове органа који је доделио средства.

Судбина која се не сме заборавити

УДРИ АКО СМЕШ!

На Солунском фронту
капетан Небојша
Ђорђевић умирао је
на рукама болничарке
Маргарите Магдалене.
Мада је знала само
француски, обећала му
је да ће одржати реч...

Маргарита Магдалена рођена је 8. јуна 1875. године у француском месту Егорану, код Бордоа, у имућној римокатоличкој породици. Познато је да се њен отац звао Шарл Соаје и да је имала и једну сестру, која је отишла у манастир. Маргарита је у младости заволела једног младића, Јеврејина, и одлучила да се с њим тајно венча. Тада је то било незамисливо. Њен ујак, који је био бискуп, издејствовао је да се тај брак поништи, а сироту девојку, разочарану и тужну, затворили су у кућу, помно мотрећи на сваки њен корак.

Минулу пустоловину више нико није помињао. Године су пролазиле, а Маргарита је, спустивши завесу на свет око себе, била чврсто решена да се више никад не удаје.

Била је већ у зрелим годинама кад је избио Први светски рат и она је одлучила да добровољно оде на ратиште. Сем живота, до кога јој одавно већ није било стало, није више имала шта да изгуби. Сведочења потврђују да је чинила чуда од јунаштва и да је, као болничарка, доспела на Солунски фронт. Ту је неговала најтеже болеснике оболеле од разних заразних болести. И онда се десио случај који јој је одредио судбину.

На њеним рукама дуго и болно умирао је српски капетан Небојша Ђорђевић. Не знајући више како да му помогне, бојажљиво га је упитала шта још може да учини за њега. У његовим очима заискрила је нада и он ју је замолио да му обећа да ће се, ако прездрави, удати за њега. Верујући да испуњава последњу жељу човека на самрти, дала му је реч.

Овако је изгледао
прихват рањеника
на Солунском фронту

Данашњи изглед гроб Маргарите Магдалене

 Али, догодило се чудо. Капетан Ђорђевић је оздравио и од Маргарите затражио да испуни своје обећање. Пристала је без речи.

Након рата брачни пар настанио се у Шапцу и започео тегабан живот. Капетан је био инвалид с веома малом пензијом, јер се тада сматрало да се борба за слободу не наплаћује. Разоча-

ран и немоћан, све чешће је тражио утеху у пићу и за све своје невоље, посебно кад би мало више попио, оптуживао је жену. Често ју је и тукао. Маргарита је дуго брзке подносила понижења, верујући да ће се капетан на крају ипак смирити.

Једном приликом, дошавши касно кући у свом већ уобичајеном стању, кренуо је поново да је оптужује за све и свашта. Није ни приметио да је Маргарита била свечано обучена и да јој је на прсима блистало ордење, српско и француско, које је добила за ревност и пожртвовање исказано у рату. А кад је замахнуо да је, како је то често знао да чини, удари штапом, Маргарита се испрсила испред њега и готово заповедничким гласом рекла: „Не смеш да ме удариш! Ја сам се борила за твој народ! Видиш ли ова одликовања?!” Капетан ју је слушао разрогачених очију и потом се немо скљокао на столицу. Више никад није повисио глас на њу, а камоли подигао штап.

Пред сам почетак Другог светског рата, 1939. године, после мужевљеве смрти, мадам Маргарита доселила се у Нови Сад. Купила је кућицу на периферији, у крају званом Детелинара. Окружена воћем, цвећем и кућним љубимцима, радо је у скромном дому дочекивала пријатељице, махом руске

избеглице, с којима је могла да разговара на свом матерњем језику. Издржавала се од часова француског које је држала деци имућнијих суграђана.

Нико у окружењу није знао да је та ситна, одлучна госпођа, која никад није добро научила српски језик, била херој и да ју је и краљица Марија Карађорђевић почаствовала скупоценим поклоном, медаљоном на дугачком златном ланцу. Чувала га је до смрти, не желећи да га отуђи чак ни кад није имала шта да једе.

Умрла је од рака, 26. марта 1956. године. Њена последња жеља била је да је сахране на православном Успенском гробљу, где је почивао народ за чију слободу се борила. Веровала је да ће се некад неки благородни Србин сетити да обиђе њено последње боравиште. Опело је обавио римокатолички свештеник. Кућицу је завештала родбини свог супруга, капетана Небојше Ђорђевића, а право да користи једну собу сиротој Рускињи племенитог порекла, дружбеници из заједничких, прилично тмурних дана.

Управо оне, Рускиње, редовно су за време Задушница доводиле (православног) свештеника да окади и вином прелије њен гроб. Тако се и сачувала успомена на Маргариту Магдалену ■